

Рішко М.М.

студент;

Машкара-Чокнадій В.В.

старший викладач,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

АНАЛІЗ ГОЛОВНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПАРТНЕРІВ ЄС

Європейський Союз в умовах глобалізаційних процесів світової економіки став осередком країн, які сильно впливають на ситуацію на міжнародній торговельній арені. Якщо аналізувати торгівлю країн Союзу, то очевидний факт того, що масивна її частина припадає на внутрішньоєвропейську торгівлю. Але торговельні зв'язки Європи з неєвропейськими країнами залишаються при цьому доволі сильними.

Торговельні потоки поза ЄС (враховуючи імпорт та експорт) для всього ЄС у 2019 році оцінювалися в 4 072 мільярди євро, що більш ніж вдвічі вище, ніж у 2002 році. Однак у 2020 році через пандемію COVID-19 цей показник знизився до 3 647 мільярдів євро в 2020 році. Більшість торгівлі ЄС відбувається на єдиному ринку (у формі торгових потоків всередині ЄС), частка, яка походить з країн, що не є членами ЄС, або призначена для них, стабільна з часом, падає лише з 39,8 % від загальної кількості у 2002 році до 39,3 % до 2020 року [1; 2].

У 2020 році основними напрямками експорту товарів з ЄС були США, Велика Британія, Китай та Швейцарія. Список 10 найбільших експортних ринків ЄС доповнюють Росія, Туреччина, Японія, Норвегія, Південна Корея та Канада.

Рейтинг основних джерел походження товарів, що імпортуються в ЄС, складається з аналогічного списку країн. Справді, єдиним партнером, який не належить до цього списку (порівняно зі списком експорту з ЄС), є Канада, тоді як Індія увійшла до 10 найкращих партнерів з імпорту. Більш детальний аналіз показує, що Китай був основним партнером ЄС щодо імпортних товарів у 2020 році, за ним йшли Сполучені Штати, Велика Британія та Швейцарія. Решту рейтингу товарів, імпортованих до ЄС, склали Росія, Туреччина, Японія, Південна Корея, Норвегія та Індія [1; 2].

Аналізуючи головних торговельних партнерів ЄС з 2002 р. по 2020 р., можемо помітити наступну тенденцію. У 2002 році половина експорту ЄС припадала на Сполучене Королівство (22,8 %), США (20,4 %) і Швейцарію (6,8 %) разом, як показано на рис. 1. До 2020 року США (18,3 %) і Велика Британія (14,4 %) помінялася місцями, а Швейцарію замінив Китай (10,5 %), частка якого з 2002 року зросла більш ніж втричі.

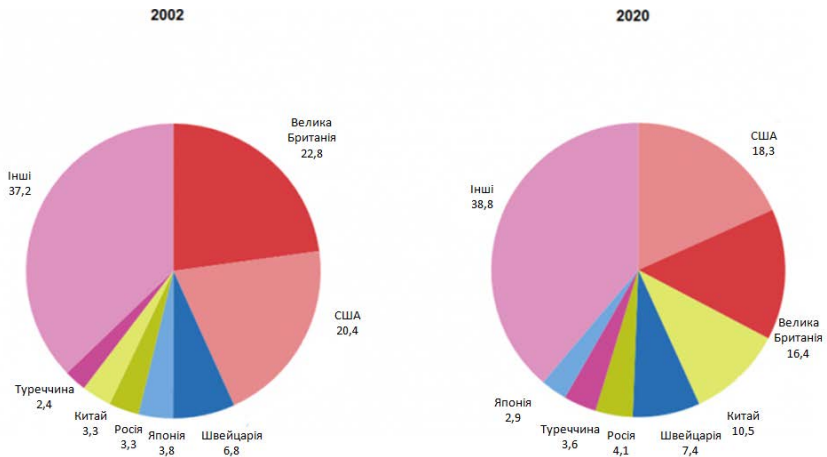

Рис. 1. Експорт товарів ЄС, %

Джерело: [1]

Що стосується імпорту, то частка ЄС з Китаю зросла з 7,8% від загального обсягу в 2002 році до 22,4% до 2020 року, що робить Китай основним партнером для імпорту. У той же період частка імпорту зі Сполучених Штатів скоротилася з 14,7 % до 11,8 %, тоді як частка з Великобританії впала з 17,9 % до 9,8 % (рис. 2).

Хоча абсолютні цифри показують, що торгівля ЄС товарами є відносно зосередженою щодо його основних партнерів, в останні роки відбулася значна перебудова торговельних відносин ЄС із зсувом двосторонніх торгових відносин у бік країн, що розвиваються.

Щодо експорту, то найшвидше зростання торгівлі ЄС стосувалося збільшення вартості товарів, призначених для Китаю (+ 520% у період з 2002 по 2020 рік), тоді як вартість експорту ЄС до України, Єгипту, Південної Кореї та Туреччини також сильно виріс. Щодо імпорту,

Китай (+ 422% у 2002–2020 рр.) також мав найбільше зростання. Значно зросла вартість імпорту ЄС з Об'єднаних Арабських Еміратів, Мексики, Індії та Туреччини [1].

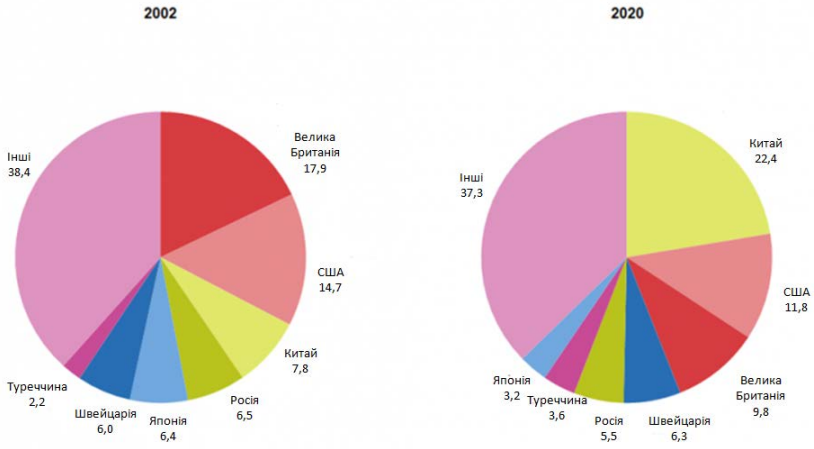

Рис. 2. Імпорт товарів ЄС, %

Джерело: [1]

Загалом темпи зростання були набагато повільнішими для більш традиційних торгових партнерів ЄС і країн з розвинутою економікою. Найнижчі темпи зростання як імпорту, так і експорту були виявлені у Великобританії, Японії та Гонконгу.

Щодо головних партнерів ЄС, то виходячи з аналізу загальної вартості торгівлі товарами (іншими словами, суми експорту та імпорту), США обігнали Великобританію як основного торгового партнера ЄС. В останні роки експорт ЄС, призначений для Сполучених Штатів, зростає більш швидкими темпами, ніж вартість імпорту до ЄС, який походить із США.

Машини та транспортне обладнання були найбільш поширеними товарами між ЄС та США як з точки зору експортних, так і імпортних потоків: машини та транспортне обладнання становили 38,2% (78 млрд євро) товарів ЄС, які були імпортовані зі США, тоді як їхня частка експорту ЄС, призначеного для Сполучених Штатів становила 37,4 % (132 млрд євро) (рис. 3) [1].

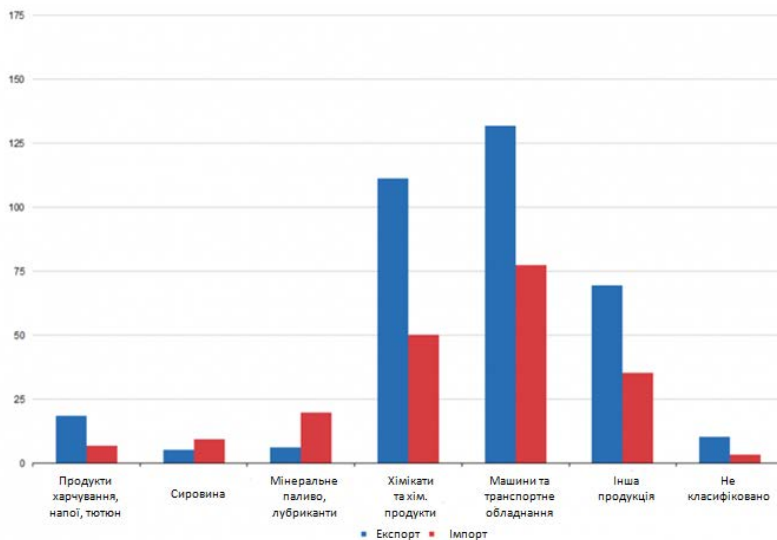

Рис. 3. Основні галузі торгівлі ЄС та США (млрд євро)

Джерело: [1]

Говорячи про наступного партнера ЄС – Китай, у період з 2002 по 2020 рік обсяг торгівлі з ним збільшився більш ніж у чотири рази з 41 млрд євро до 181 млрд євро. За загальним обсягом торгівлі Китай обігнав США в 2020 році і став найбільшим партнером ЄС.

Машини та транспортне обладнання (54,2 % або 208 млрд євро) разом з іншими промисловими товарами (37,9 % або 145 млрд євро) склали понад 90 % усіх товарів, імпортованих до ЄС з Китаю у 2020 році. Машини та транспортне обладнання також становили більше половини (52,0 % або 106 млрд євро) від загального обсягу експорту ЄС до Китаю в 2020 році, тоді як решта експорту була розподілена більш рівномірно; інші промислові товари (18,6 % або 38 млрд євро) та хімічні та супутні товари (14,9 % або 30 млрд євро) були єдиними іншими товарними групами, які мали двозначну частку (рис. 4) [1].

Таким чином можемо оцінити головних партнерів ЄС у торгівлі, об'єми торгівлі з ними та їх головні сфери впливу на торгівлю Союзу. Очевидна перевага «сильних світу цього» дає нам можливість зробити

висновок про сильні та слабкі сторони як ЄС, так і його партнерів у торгівлі.

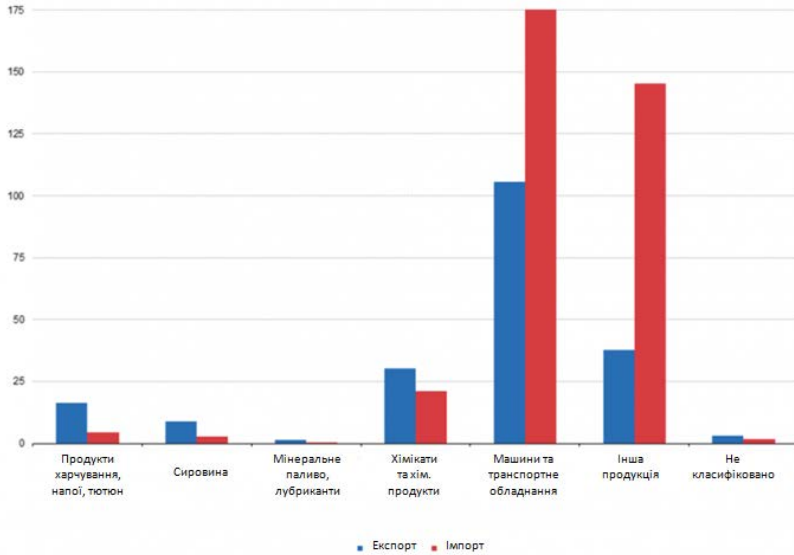

Рис. 4. Основні галузі торгівлі ЄС з Китаєм (млрд. євро)

Джерело: [1]

Список використаних джерел:

1. International trade in goods by partner. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_trade_in_goods_by_partner
2. Top Trading Partners 2020 – Trade Statistics. URL: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_122530.pdf